

LA CARTA (conte nadalenc)

Aquell dia em trobava sol, no pas sol físicament, al meu entorn sentia la xerrameca de tots aquells soldats que, com jo, s'havien quedat sense permís. Xerraven i rient sorollosament però tot allò per a mi era com un altre món, jo em sentia trist, nostàlgic. Era en aquells moments l'únic català de la companyia, els altres havien tingut la sort d'anar a

POMPEU FABRA, la llengua d'un poble
1868/1968

... Enyiradís no pensava en altra cosa...
alegres i enjogassats no aconseguien rom-
nciament. Jo em trobava en mig d'ells,
estranys.

... i jo també vaig rebre carta, una
que em va omplir de goig, per això amb
pre i em vaig posar a llegir: "Estimat
el cor va fer un bot i es va accelerar
to de la frase ni la paraula "estimat"
la aconseguí - el que va fer-me botar
espontaneïtat, la sonoritat de la llen-
a i dels amics... Aquell "Estimat Josep"
Catalunya on només s'hi sentia l'accent
essos era com un bàlsam.

...aves aquesta, ni jo tonia intenció d'es-
reponet quan he vist l'Andreu que arriba-
ros l'únic català que havia restat a la
e dubtat ans d'agafar la ploma i he dub-
t", però ho he fet. Ho pensat que et
'agradaria saber que algú pensa en tu
... aquesta carta costat per mitjà d'aquestes ratlles. Primer que tot he
tingut por que et burlessis de mi, dels meus sentiments... però ja ho
veus...

Mai m'hauria pensat i menys en aquells moments tenir aquella carta
i llegir-hi aquella confessió, mai hauria sospitat que una cosa i l'al-
tre, junt amb l'espontaneïtat de la llengua, m'alegessin tant.

A la tarda tot va ésser diferent, ja no em trobava sol ni foraster.
Em sentia estimat i agraïdíssim, una mica avergonyit de no haver donat

LA CARTA (conte nadalenc)

Aquell dia em trobava sol, no pas sol ffaicament, al meu entorn sentia la xerrameca de tots aquells soldats que, com jo, s'havien quedat sense permís. Xerraven i rient sorollosament però tot allò per a mi era com un altre món, jo em sentia trist, nostàlgic. Era en aquells moments l'únic català de la companyia, els altres havien tingut la sort d'anar a passar el Nadal a casa, a casa. . . Enyiradís no pensava en altra cosa... Tots aquells companys de "mili" alegres i enjogassats no aconseguien rompre el meu mutisme, el meu distanciament. Jo em trobava en mig d'ells, no com un soldat més sinó com un estrany.

Al mig dia va arribar el correu i jo també vaig robre carta, una carta que mai hauria esperat i que em va omplir de goig, per això amb impaciència vaig esquinçar el sobre i em vaig posar a llegir: "Estimat Josep", en llegir aquesta frase el cor va fer un bot i es va accelerar amb ofegat batec, no, no era el to de la frase ni la paraula "estimat" - encara que això sol ja ho hauria aconseguit - el que va fer-me botar el cor, sinó que era el dring, l'espontaneïtat, la sonoritat de la llengua del poble, la llengua de casa i dels amics... Aquell "Estimat Josep" dins d'aquella caserna llugy de Catalunya on només s'hi sentia l'accent dels companys aragonesos o andalussos era com un bàlsam.

"Estimat, segur que no esperaves aquesta, ni jo tonia intenció d'escriure-la, ha estat així com de repont quan he vist l'Andreu que arribava amb permís i m'ha dit que tu eres l'únic català que havia restat a la caserna durant aquests dies... He dubtat ans d'agafar la ploma i he dubtat ans d'estampar el mot "estimat", però ho he fet. He pensat que et trobaries molt sol i que potser t'agradaria saber que algú pensa en tu i que estès al teu costat per mitjà d'aquestes ratlles. Primer que tot he tingut por que et burlessis de mi, dels meus sentiments... però ja ho veus...

Mai m'hauria pensat i menys en aquells moments tenir aquella carta i llegir-hi aquella confessió, mai hauria sospitat que una cosa i l'altra, junt amb l'espontaneïtat de la llengua, m'alegessin tant.

A la tarda tot va ésser diferent, ja no em trobava sol ni foraster. Em sentia estimat i agraïdíssim, una mica avergonyit de no haver donat

LA CARTA (conte nadalenç)

Aquell dia em trobava sol, no pas sol físicament, al meu entorn sentia la xerremoca de tots aquells soldats que, com jo, s'havien quedat sense permís. Xorraven i rient sorollosament però tot allò per a mi era com un altre món, jo em sentia trist, nostàlgic. Era en aquells moments l'únic català de la companyia, els altres havien tingut la sort d'anar a passejar el Nadal a casa, a casa. . . Enyiradís no pensava en altra cosa... Tots aquells companys de "mili" alegres i enjogassats no aconseguien rompre el meu mutisme, el meu distanciament. Jo em trobava en mig d'ells, no com un soldat més sinó com un estrany.

Al mig dia va arribar el correu i jo també vaig robre carta, una carta que mai hauria esperat i que em va omplir de goig, per això amb impaciència vaig esquinçar el sobre i em vaig posar a llegir: "Estimat Josop", en llegir aquesta frase el cor va fer un bot i es va accelerar amb ofogat batec, no, no era el to de la frase ni la paraula "estimat" - encara que això sol ja ho hauria aconseguit - el que va fer-me botar el cor, sinó que era el dring, l'espontaneïtat, la sonoritat de la llengua del poble, la llengua de casa i dels amics... Aquell "Estimat Josop" dins d'aquella caserna llugy de Catalunya on només s'hi sentia l'accent dels companys aragonesos o andalussos era com un bàlsam.

"Estimat, segur que no esperaves aquesta, ni jo tonia intenció d'escriure-la, ha estat així com de repont quan he vist l'Andreu que arribava amb permís i m'ha dit que tu eres l'únic català que havia restat a la caserna durant aquests dies... He dubtat ans d'agafar la ploma i he dubtat ans d'estampar el mot "estimat", però ho he fet. He pensat que et trobaries molt sol i que potser t'agradaria saber que algú pensa en tu i que està al teu costat per mitjà d'aquestes ratlles. Primer que tot he tingut por que et burlessis de mi, dels meus sentiments... però ja ho veus...

Mai m'hauria pensat i menys en aquells moments tenir aquella carta i llegir-hi aquella confessió, mai hauria sospitat que una cosa i l'altra, junt amb l'espontaneïtat de la llengua, m'alegressin tant.

A la tarda tot va ésser diferent, ja no em trobava sol ni foraster. Em sentia estimat i agraïdíssim, una mica avergonyit de no haver donat

fo el primer pas...Van passar uns soldats i em van aconvidar a anar amb
ells a la taverna; hi vaig anar i vaig cantar amb ells cançons nadalen-
ques. Vam aixecar els gots plens de vi i vam cridar: "Felices Navidades"
En abaixar el got ja vuit vaig arrompenjar el braç damunt la butxaca de
la camisa on hi guardava la carta, vaig notar doblegar-se el paper i va-
ig pensar en l'última frase, la de després del comiat : BON NADAL . Si,
vaig pensar, bon Nadal. Ara ja no estic sol.

~~~~~

COMENTARIS SOBRE L'ENQUESTA

He llegit el resultat de la passada enquesta. En un dels punts em
dóna la impressió que no hem estat massa sincers. És en la lectura de :
El 75 % tenim preferència pels llibres d'història i el 91 % pels de for-
mació. Si fos així suposaria un nivell cultural que no tenim encara.

Deixant aquest punt de costat, val la pena d'anar als resultats
generals, que crec força optimistes.

Hi ha una nota comuna que es pot traduir com a inquietud, que hi
fa falta acció, és dir, convertir-la en realitat.

1ª Falles.- " No ens divertim", "No hi ha companyerisme entre nois
i noies" etc. . .

2ª Solucions.- "Col.loquis entre nois i noies", "fer sardanes al
matí", "canviar els horaris", etc. . .

Es evident que els factors externs com és l'organització de diver-
sions - ball, cine - se'ns donen fets. Encara que aquests factors siguin
en pro o en contra. Crec que el nostre problema és més fons i és dins
de nosaltres mateixos.

La barrera o distància, existent entre nois i noies no té raó de
ser, ens passem als extrems de " o novios o res", quan hauríem de tenir
entre nosaltres un veritable companyerisme que ens portés a fer excursion
xorrades, berenars,... però ens trobem que no tenim res per a dir-nos,
som estranys.

Crec que ja és hora de dir :

Prou ! i començar a organitzar-nos.

FULLA D'HOMENATGE A POMPEU FABRA

L A T A S C A =====

Publicada ja oficialment la "GRAMÀTICA CATALANA" sortiren una nodrida producció d'articles, d'autors diferents, i fascicles amb els quals l'obra d'en Fabra era divulgada. Pompeu Fabra també descompenyà una eficaçíssima labor pedagògica, ja que després de la primera càtedra de català que li havia encarregat Prat de la Riba, s'encarregà de la dels Estudis Universitaris.

Més important que la tasca pedagògica va ser la publicació a "La Publicitat" de les famoses Converses filològiques. En cada Conversa Fabra plantejava una qüestió sintàctica o morfològica, la girava del dret i del revés i n'oferia, en forma clara i precisa, la solució. Tot amb tanta concisió que no arribava a ocupar un quart de columna. Semblava una manera de fer, a més de lògica, natural i senzilla, i, després, ningú no ha aconseguit imitar-ho. Era fascinant. Mai cap secció periodística a Barcelona no havia tingut tants lectors apassionats. Molts retallaven les Converses per rellegir-les i per consultar-les davant d'alguna dificultat.

La gràcia de les Converses consistia a tocar en cada una un punt, que semblava neuràlgic en aquell moment, i centrar-hi tota l'atenció com si fos la qüestió idiomàtica més important. I l'efecte era segur. La forma defectuosa atecada desapareixia gairebé per encant de les publicacions catalanes i molt aviat de les converses.

Finalment, el 1932, en plena eufòria, apareixia el Diccionari General de la Llengua catalana. Hom llançà les campanes al vol. EL DICCIONARI FABRA, com tot seguit fou anomenat, amb les seves cobertes color de couro, el seu escut, les lletres d'or, es veia a primer regle en els aparadors de totes les llibreries. Era emocionant. L'havia editat la "Catalònia", que, dirigida per López Llausàs, era la catedral del llibre català. El mateix editor publicava un fascicle de propaganda del Diccionari on reunia una sèrie d'opinions autògrafes d'hommes eminents sobre l'autor i l'obra. I, fet paradoxal, no totes les eminències, a despit del diccionari que lloaven, van saber evitar que en el seu autògraf es filtrés algun lapsus ortogràfic.

Miquel Ferrà qualificava Pompeu Fabra de mestre en l'art de definir.

EL MILLOR HOMENATGE A POMPEU FABRA
=====

Durant tot el transcurs de l'"ANY FABRA", i com a homenatge al gran Mestre de la llengua catalana hem anat dedicant-li i publicant una pàgina en cada butlletí. Aquestes pàgines han portat es títol de "Fulla d'homenatge a Pompeu Fabra". Però no és que tinguéssim la intenció de quedar-nos aquí en l'homenatge, sinó que teníem el desig de fer venir algun conferenciant que ens parlés de la persona del Mestre i de la seva obra, i també de dedicar-li un dia de festa. No ha estat així per raons obvies, i ens en dolom.

Hom pensat però, ja que no hom pogut homenatjar-lo públicament, que la nostra millor manera d'honrar la memòria del Mestre és fer-li tots, cadascú en particular, el nostre homenatge en bé de la llengua que parlem. Si ens fem, des d'ara, el propòsit de parlar una mica millor el català, de netejar unes quantes paraules - gairebé tot castellanisme - del nostre vocabulari cotidià li farem a en Pompeu Fabra el millor homenatge. Per això apuntem tot seguit una llista de paraules que diem malament, que no hom de dir i una altra tal com les hom de dir :

No hom de dir mai

Hom de dir

Adios	Adéu
Ahorrar (caixa d'ahorros)	Estalviar (caixa d'estalvis)
Bocadillo	Badall o entrepà
Cosochadera	Recol.loctora
Lavadora	Rentadora o màquina de rentar
Lata (lata de sardines)	Llauna (llauna de sardines)
Mansana i mansanera	Poma i pomera
Monos (més o menos)	Menys (més o menys)
Noche Buena	Nit de Nadal
Paracaidas, pararrayos	Paracaigudes, parallamps
Platillo volante	Plat o platet volador
Puesto (guardem puesto)	Lloc (guardem lloc)
Palillo	Escuradents
Palacio (una casa com un palacio)	Palau (una casa com un palau)
Ventanilla (del cotxe o del tren)	Finestra o finestreta
Veranejar (ha a nat a veranejar a la platja)	Estiuejar (estiuejar a la platja)

La política és una cosa necessària pera l'organisme dels Pobles, és com la respiració, sense la qual el cos moriria d'asfíxia. Ara bé, hi ha política i política, podríem dir: Bona política i mala política; encara que aquestes dues definicions no són mai exactes ja que tot depèn del punt d'on es miri.

Ara i ací, al dir això volem dir ara a Artesa, quan es parla de política la gent es posa les mans al cap escandalitzada, i és que tenim un concepte totalment equivocat del que és política. Per a nosaltres fer política gairebé sempre vol dir fer coses subversives, anar en contra dels governants, no trobar res ben fet. . . Però sobre tot ens pensem que els que fan política són només els agitadors, els incendiaris, els comunistes, els ateus. . . els insociables. La veritat és que ens equivoquem de mig a mig i ens equivoquem no pas en pensar que els que hem anomenat són els que fan política, sinó que ens hem equivocat en pensar que els altres, nosaltres, no en fem. Sí, ara potser sí que cal escandalitzar-nos, perquè NOSALTRES som, i no ho dubtem pas, els que fem la política més destructiva i innatural. Perquè la política no és només actuar i manifestar-se, sinó que també ho és deixar-ho córrer, callar o quedar-se a casa, però aquesta última manera de fer política (aquesta única manera nostra de fer política) és la més baixa i vergonyosa: És la política dels covards.

Per a que un poble visqui i creixi amb normalitat i salut, cal que tots els seus membres s'ocupin dels afers de cada dia, dels problemes petits i grossos en què topa el municipi, problemes econòmics, d'administració, de sanejament, d'urbanisme, d'ensenyament, i de tants altres. . . La nostra actuació política o diguem-li com vulgueu, ha d'ésser davant d'aquests problemes, no la de callar i quedar-nos a casa, sinó la de denunciar-los, criticar-los i donant el nostre punt de vista a la manera de resoldre'ls. Hem de pensar que la crítica sincera de les coses és el millor sistema per ajudar a trobar el camí per a solucionar-les. Hem de criticar i deixar criticar però sobre tot hem d'aprendre a saber escoltar la crítica dels altres. Sí, tot això és fer política com ho és fer tot el contrari o no fer res.

Si volem sentir-nos satisfets del nostre poble, hem de pendre part en el seu desplegament. Hem d'ésser el pulmó que porta el nou aire, l'aire del renovament, l'aire que ens ha d'impulsar cap al futur. Tot això

no ho ha aconseguirem famfarronejant o crident inconscientment, ho aconseguirem només aturant-nos a pensar amb tot el que ens desagrada del nostre poble i amb tot el que voldríem canviar, i llavors posar-nos a protestar de les coses absurdes, demanar les millores necessàries, criticar el caciquisme. . . enfi actuar públicament a la vida del poble. Tot això sí, és fer política, però bona política, la política d'un poble sa que viu i creix i que vol seguir vivint i creixent.

U N A H I S T Ò R I A

Una història sense cap ni peus podríem anomenar aquesta que ve a continuació però és una història, encara que ací està molt mal contada i amb els protagonistes emmascarats, que va ocórrer fa uns anys al nostre poble i està encara en el record de molts.

Es una història molt trista pels protagonistes i per les institucions que representaven cada un d'ells. En el nom de les coses més dignes s'hi va barrejar l'acció més baixa que mai s'hagi comés.

Aquells que encara la recorden la senten com una bofetada, però molts d'aquests no s'adonen que també ells cometen la mateixa acció. Som molts els que criem en les coses més altes i quedem horroritzats davant els crims que fan als nostres semblants però també som nosaltres els que fem tot el que podem per no ajudar el veí, que no deixem que el veí ens prongui una poma per remeiar la seva fam. Són una col·lecció de petits detalls que fan que els homes visquem odiant-nos els uns als altres.

No la peso per continuar fent-ho, perquè ho continuem fent sinó per tot el contrari. . . FEM-HO.

- La Pau del Senyor sigui amb vosaltres.

Germanes junts reseu. . . Pare nostre. . . El nostre pa. . .

Són les onze, la cerimònia ja ha acabat. L'oficiant té el temps just de posar-se l'abric i pujar al cotxe.

Un xòfer amb gorra de plat el rop amb una gran reverència. Puja i el cotxe enfila cap a la casa gran i sinestra.

Nova reverència. Homes seriosos, paraules en veu baixa, passadissos llargs. Lleis pels corredors. Caros tristes per la llei. Homes que han robat. Homes que han hagut de robar. La llei, la por ho omple tot. L'oficiant segueix caminant.

Una porta s'obre. Tres homes vestits amb la solemnitat de la llei. A l'esquerra, l'espectre d'un home. L'oficiant s'apropa als tres homes i amb la Bíblia a la mà es disposa a declarar:

- Aquest que veieu ací és un mal home. No mereix viure entre nosaltres que som els defensors de la veritat i del bé, nosaltres que dediquem tota la nostra vida per fer viure als homes com a germans, per donar a conèixer la virtut de la caritat. . .

I la declaració continua i l'oficiant exposa una i altra vegada les seves excel·lències i la maldat d'aquell mal home.

- Acusat teniu res a dir en la vostra defensa ?

L'espectre de l'home s'alça i en veu que tot just se sent diu:

-- Perdoneu-me, sé que sóc culpable però tinc dona i dos fills i a casa no hi havia pa. La guerra ha estat molt dura pels pobres i pels vençuts i nosaltres ens crèiem amb dret a viure. Per això he anat a fer els dos feixos d'espart, per vendre'ls i poder-los donar pels uns quants dies. Confiaïa que l'oficiant em permetria fer-ho a les seves terres per poder tirar la casa endavant. Anava a les seves reunions i sempre parlava de la caritat i per això em vaig atrevir a fer els dos feixos d'espart. Perdoneu-me; sinó per mi feu-ho pels meus fills.

La gent es reuneix a parlar i a decidir la sort del lladre.

- Poseu-vos dret. Hem decidit que com no podeu pagar la multa que us imposam heu de passar un temps a la presó.

L'oficiant amb cara de doure complet abandona la sala. Altra vegada va a la reunió dels seus.

- Estimeu-vos els uns als altres i sapiguen perdonar. No desitgeu mal a ningú i tindreu el 100 per 1. Amen.

" LA GUERRA "

Jo era un dependent en una botiga de draps. Vivia sol, sense cap complicació ni preocupació. Era, dins del que cap, feliç. Però un bon dia de primavera (una estació que per a mi és la més bonica, amb les seves flors tan vives de color, pardals content content, verdor. . . En una paraula, alegria) va passar una cosa que va canviar el curs de la meua vida per complet: Va estallar " LA GUERRA ". Per culpa de ... No ho sé, però em penso que per una ximpleria com totes les guerres. Potser per voler arribar més aviat a la Lluna, és igual. El cas és que em van allistar i cap al front, amb un fusell de repetició a l'esquena, tot nou, això sí.

Ens van posar en una mona de sòquia a la qual en deien trinxera, no sé per què. Quan ja erem abaix, va arribar un home tot ple de modelles, i ens va dir: " Nois, estem aquí per matar tots els que se'ns posin al

davant ", al sentir això em va agafar una mica de fred, i va continuar dient: " Els hem de matar tots perquè són. . ." Llavors va dir una mena de paraulotes que fins i tot feien mal d'orella, pintant-nos els nostres " enemics " com criminals a sou.

La veritat, em va entrar una mica de por. I estava parlant encara quan vam sentir espetecs i soroll que ja no el van deixar parlar, ens va dir encara: " Aquests són ", i va marxar a amagar-se assustat, quan allò més aviat semblava Sant Joan que el començament de " LA GUERRA ".

Els "enemics" , tot seguit se'ns van llançar al damunt, i nosaltres vinga disparar, i veïes com anaven caient a raig fet, igual que mosques. Jo pensava: Aquests homes estan boigs, per a la lluna tanta sang i tant soroll ? Deixem-la tranquil.la i tornem-nos-en cadascú a casa nostra. Però sí, sí tranquil.litat, aquí, crits, allà trompades, sang per tot arreu. El cas és que quan vam parar una ostona per a esmorzar, tenia tot el vestit nou ja pintat de quatre colors, va tornar a sortir el "xarlatan" per dir-nos: " Molt bó, molt bó, els hem fet recular. Visca la. . .

A la tarda però, es van canviar les tornes i ens va tocar de córrer, i de debò. Serra amunt, serra avall; serra amunt, serra avall, allò semblava les muntanyes russes. I després vam atacar nosaltres i una altra vegada serra amunt, serra avall. . . Una setmana vam estar així, fins que , quan ja n'estavem cansats i ens començava a pujar la mosca al nas i . . . Es va acabar " LA GUERRA ".

Quan vaig tornar al poble, per tot arreu se sentia : Hem guanyat, visca ! Tot anava a l'amplo i uns deien: Hem guanyat perquè erem més valents o bó, deien, perquè vam tenir més cap. Però jo dic que, si vam guanyar, és perquè vam tenir més resistència, perquè per pujar i baixar serres, és cosa de tenir cames.

De llavors, quan sento per la T.V. " Ha estallado la guerra aquí, allí y en otros sitios ", només penso: " I quin fart de córrer es fotron "

BALANÇ D'UNA FESTA MAJOR
????????????????????

enguany i per primera vegada hem fet la festa Major al setembre, ja feia dies que la festa Major d'agost era anul·lada (com ho seran l'any vinent la de febrer i la de maig) i s'havia quedat endarrerida, tothom es preguntava quins resultats podia tenir la "Gran Festa" pel setembre. I ara que els hem vist, valdrà la pena que ens aturem a fer-ni el balanç.

Si comparem la festa major, així a l'engròs, amb la d'agost dels altres anys ens adonarem que enguany ha estat més "Festa Major", ho ha estat més en el sentit de coses fetes, ja que el caliu tradicional que donava la vinguda de tots els artesans residents a fora, per l'agost, enguany no l'hem tingut. Caldrà que passin, potser, alguns anys. . .

PROGRAMA D'ACTES :

El primer dia al matí "Pasa calle" amb una banda de nens i "capgrossos", a la resta ball, concert i cine, i altra vegada ball. Al segon hi va haver el 1er Concurs Sardanistic en el que participaren 29 colles, a la tarda futbol, ball i a la nit el bodevall "I quines mans té el doctor", i una altra vegada ball. Al tercer pel matí ball, a la tarda futbol i ball, amb concurs de ball modern. Per la nit cine i ball. L'últim dia pel matí concurs de "tir al plat"; per la tarda festa infantil i ball i per la nit altra vegada cine i ball.

Els joves de "La Femosa" que portanyen al C.F. Artosa, van muntar per aquests dies una tómbola per arroplegar alguns diners per a pagar les xarxes de les porteríes i per ajudar a superar el dèficit del campionat juvenil en què l'equip s'ha enrotllat. Encara que la tómbola també va ajudar a fer més animada la festa. Els guanys van ésser més aviat minses.

Una de les coses que hem treballat a faltar i que sembla que mai ningú se n'hagi preocupat és alguna manifestació de cultura, per exemple s'hauria pogut fer alguna exposició, alguna xerrada o algun concurs fotogràfic, de pintura, de redacció ect. Però no, per aquesta part tothom va a la bona de Déu. Creiem que una festa major no ha de ser només unes estones d'esbarjo al ball o en espectacles més o menys ben muntats, sinó també un enriquiment i distracció de l'esperit.

L'any vinent, amb molt de temps per davant, cal fer les coses ben fetes, cal destinar pressupostos pels concursos tan esportius com folklòrics, però sobre tot per organitzar actes culturals. Enguany la festa Major ha estat positiva. Hem donat un petit pas endavant.

LA PAU DE LA NIT

En el silenci, net silenci de la nit,
dringa el bronze del campanar
que toca les hores i guarda l'altar
amb la dolça lluisó del seu crit.

Descansa, però no dorm mai. . .
Fidel guardiana, amiga del bon Déu. . .
Sola, melancoliosa en mig de l'espai
llança feliç una música greu.

Així jo, voldria que fos l'ànima
mova a cada instant.
Fidel i, sempre, devota amiga
del missatge del seu cant.

DESIG DE LLIBERTAT

Si trobés un llit d'arestos
com cues arissades d'escorpí,
m'hi ajeuria amb delectença
segur que aquell sofrir
no fóra l'esperança
d'un futur que ha de venir,
ni tampoc la recordança
d'un episodi d'ahir.

No ! Fóra ara, aquest mateix instant
que, amb plaer d'amarg somriure
m'estremeria cridant :

Per fi, per fi sóc lliure !!

Sóc fet de terra aixuta,

senzill i rudo.

He crescut entre la pols de l'era i del camí.

M'ha endurit les mans apretant l'arada

i el sol d'estiu m'ha ennegrit la cara

com la de qualsevol pagès.

No après a fer anar l'eixada

la dolla i el falçó.

He après a distingir la gram i la cogula del sembrat

i a saber quan és bo de collir la llavor madura

i a diferenciar l'olor del fenoll, del timó o de la ruda

com qualsevol pagès.

Só el que és doblegar l'esquona

à cabar veros.

Só el que és lligar blat sota el sol de juny

i el que és matinar per marxar amb el carro a foscor tancada

i renegar pel grinyol d'una roda mal untada

com qualsevol pagès.

No, no em sap greu res...

Ara ja és diferent.

No hi ha aquell neguit. Ara hi ha moltes nàquines.

Dormo més, treballo menys, visc molt millor,

però en el fons tinc una tristosa, un amagat dolor

com qualsevol pagès.

Sí, és trist que encara ara

ens monyspreïn.

No sé el que tenim els pagesos que ens fan molts acudits

i ens volen, moltes vegades, prendre el pòl els de ciutat.

No sóc cap ase i per això tinc dret a estar irat

com qualsevol pagès.

Canviarà aquesta mentalitat,

n'estic segur,

i cap pagès s'avergonyirà de la seva feina,

això, junt amb el progrés que ens porta el temps nou

em fa sentir optimista, i content em fa fer enrenou

com qualsevol pagès.